

سلسله ساسانیان

Date
Page 1

شاهنشاهی ساسانی یا ساسانیان نام سلسله بزرگی ایرانی است که در تاریخ و تمدن و زبان و ادبیات و فرهنگ ایران جای خاصی دارند. این سلسله پیرشکوه ایران از سال 224 میلادی تا 651 میلادی یعنی یک فرمان بسیار طولانی تقریباً 427 سال بر کشور پهنای ایران فرمانروایی کردند. پس از انقراض سلسله اشکانی سلسله ساسانی به تخت سلطنت ایران جلوس کردند. لازم به ذکر می‌دانم که این سلسله ساسانی آخرین سلسله پیش از دوره اسلامی در ایران بودند. شاهنشاهان ساسانی که ریشه شان

از استان پارس بود کشور ایران را اولین دفعه پس از هخامنشیان یکبارچه مآختم وزیر فرمان تنها یک دولت شاهنشاهی آوردند. پایتخت ایران در این دوره شهر تیسفون در نزد بغداد در عراق امروزی بود. بنا بر طبق روایات ساسانیان چند بنیانگذار سلسله ساسانی بود. ساسان جد مقامی از جنم داشت. درباره ساسان چند اطلاعات زیادی در دست ما نرسیده است.

باین که مردی نیرومند و ذلیل بود جانشین ساسان جد شد. وی با دختر امیری از دواج کرد و صاحب اولاد شد. پس از شش سال پس از آن یک در دارا بزرگ فارس شغل نظامی یافت. وی درباره نسبت او با باین اختلاف وجود داشت. اردشیر پس از وفات پدر با جانشین برادرش شاپور مخالفت کرد. شاپور در یک حادثه چشم از جهان بست و پس از این حادثه شاپور خود را شاه پارس خواند. اردشیر برخی از حاکمان محلی پارس

را مخلوب کرد و مقام آنها را بدست آورد. وی سپس بر گوجهر شورید و وی را مخلوب کرده و خود حاکم شعر شد. اردشیر برادران باقی مانده اش را کشت و ایالت کرمان را نیز تسخیر کرد. در نهایت اردوان پنجم به حاکم اهواز دستور داد که اردشیر را سرکوب کند اما اردشیر الهفهان را تسخیر کرده و سپس به جنگ حاکم اهواز مشافت. حاکم اهواز مخلوب شد و اردوان پنجم به تبریز با وی برخاست. در واپسین جنگ در جلگه هرمزگان اردوان از اردشیر شکست خورده و کشته شد.

اردشیر بابکان با تسخیر تیسفون در سال 226 م. بزرگترین امپراطوری ایران بعد از هخامنشیان را بنیان نهاد. او اکثر دوران سلطنت را به کشور گشای سپری کرد. پس از مرگ اردشیر شاپور اول در سال 241 م. به تخت رسید. وی از منستان را فتح کرد و الریاؤس امپراطور روم را به اسارت گرفت. پس از شاپور اول هرمنز اول و سپس بهرام اول به تخت نشستند. مانی در زمان شاپور اول به دعوی پیامبری برخاست و در عهد بهرام اول به قتل رسید. پس از بهرام اول بهرام دوم و سوم و سپس نرسی به سلطنت رسیدند. سپس هرمزد دوم به تخت سلطنت جلوس کرد. دوران عهد وی صرف آبادانی و دادگویی شد.

بعد از سلطنت گرشاه آخر نرسی بزرگان ایران شاپور ذوالکثاف 309-379 م. را به سلطنت برگزیدند. وی به عربستان لشکر کشید و آنان را مطیع ساخت.